

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z.s.

LANEK PARK

KLUB PŘÁTEL HORNICKÉHO MUZEA V OSTRAVĚ, z. s.

Areál Lanek Parku-Hornické muzeum

Pod Lanekem č. 64, Petřkovice

725 29 OSTRAVA

HORNICKÝ ZPRAVODAJ

III. čtvrtletí 2019

Vydává : Klub přátel hornického muzea v Ostravě, z. s.
Sídlo : Pod Landekem 64, 725 29 Ostrava Petřkovice
Předseda: Jiří Kunčický
E-mail : kphmo@seznam.cz
Web: www.hornicky-klub.info
Tiskárna: PROPIS, Cihelní 2719/99, Ostrava
Vydáno: 350 kusů dne 1. září 2019, 48 stran
Redakční rada: Petr Kubinský, Ing. Kateřina Polínková,
Mgr. Josef Pintér a Karel Budín

Příspěvky neprošly jazykovou úpravou. Za obsah odpovídá autor.

ISSN : 1803 – 7534

Obsah Hornického zpravodaje 3. čtvrtletí 2019:

Životní jubilea	3
Úvodní slovo předsedy KPHMO, z.s,	4
Za Ing Petrem Kaisarem	6
Za Ing. Pavlem Broskevičem, CSc.	9
Zápis z jednání Výboru KPHMO, z s,	10
Kontaktní adresy členů Výboru KPHMO, z s	12
Dvě zdařilé akce v pobočce Karviná	13
Naše účast na 12. setkání hornických měst a obcí Slovenska 17. – 19. 5.2019 v Ľubietové	15
Zájezd do Bieszczad v Polsku 3. – 5. 6.2019	18
Jihlavské havíření 21. – 23. 6. 2019	20
Slavnostní mše k sv. Prokopa v Ostravě	23
Z historie revíru	24
Ostrava před 25 lety přestala být hornickým městem	24
25 let od ukončení těžby uhlí v ostravské části OKR	29
Od našich dopisovatelů	35
Plán besed pobočky Ostrava v II. pololetí roku 2019	43
Plán besed pobočky Havířov v II. pololetí roku 2019	44
Plán besed pobočky Karviná v II. pololetí roku 2019	46
Pozvánky na chystané akce	47

**Výbor KPHMO, z.s. srdečně blahopřeje členům,
kteří v III. čtvrtletí 2019 slaví významné životní jubileum.**

Josef Klimeš	03. 07. 1924	95 let
Ing. Golasowski Kazimír	15. 08. 1939	80 let
Ing. Hanus Miloslav	26. 06. 1944	75 let
Kožušníková Růžena	02. 07. 1944	75 let
Michl Kapusta	29. 09. 1944	75 let
Bojková Karla	16. 09. 1949	70 let
Burkot Jaromír	25. 08. 1949	70 let
Wyrobek Edward	02. 09. 1949	70 let

Úvodní slovo nového předsedy KPHMO, z.s.,

Vážení přátelé, dne 7. května 2019 jsem byl na řádné plenární schůzi zvolen nový sedmičlenný výbor klubu a předseda Jiří Kunčický. Zároveň byla zvolena nová redakční rada s předsedkyní Ing. Kateřinou Polínkovou a revizní komise.

Na prvním řádném zasedání nového výboru 13. 5. 2019, výbor ze svých členů zvolil Ing. Eduarda Heczka místopředsedou klubu a zároveň byl potvrzen jako předseda havířovské pobočky, Karla Budina jednatelem a hospodářem klubu. Ing. Stanislav Kuba člen výboru a potvrzen jako předseda karvinské pobočky, Roman Krzak člen výboru, pověřený výběrem členských příspěvků u pobočky Ostrava, Pavel Sourada člen výboru. Dále byl zvolen předsedou revizní komise Ing. Evžen Břuska. Následně byly všechny změny řádně zaregistrovány u Krajského soudu v Ostravě.

Pro ty, co nebyli na plenární volební schůzi, se nově zvolený předseda představuje (viz obr. č. 1):

jsem členem klubu od roku 2005. Vyučil jsem se důlním elektrikářem pro Důl 9. květen a celou dobu zde pracoval. V pozdější době jsem si doplnil vzdělání na středoškolské ukončené maturitní zkouškou. Několik roků jsem vykonával funkci Závodního inspektora bezpečnosti práce. Pro hornictví pracuji stále. Ihned po odchodu do důchodu jsem začal školit periodická školení bezpečnosti práce a kvalifikační kurzy na Dole Darkov, následně na CVS OKD a momentálně pro firmu Pol-Alpex. O historii a tradice jsem se zajímal vždy a k té hornické jsem více přičichnul v roce 2001, kdy jsem začal dělat průvodce v tehdejším Hornickém muzeu pod Landekem. Již několik let dělám průvodce na bývalém Dole Michal. Samozřejmě budeme jako výbor spolupracovat s hornickými spolky v regionu a v republice. Rozvíjí se také spolupráce s Polskými hornickými spolky,

ale bez účasti našich členů na těchto akcích to nejde, protože se to dělalo a bude dělat hlavně pro členskou základnu. Velmi mě mrzí, že na plenární volební schůzi přijde z 217 členů 60 a navíc jen velmi málo v naší hornické uniformě, jako bychom se zato styděli, není za co. Tato uniforma k tomuto regionu patří a ti co ji neznají, by měli vědět, že pořád jsou lidé, kteří se k hornickým tradicím hlásí. Stejně tak mě mrzí, že ostravská pobočka si nebyla schopna zvolit svého předsedu, aby fungovala stejně samostatně jako pobočky v Havířově a Karviné. Naším společným úkolem je přivést do klubu nové, podstatně mladší členy s opravdovým zájmem o hornické tradice a historii, aby náš klub nezanikl. Prostě musíme jednou předat štafetu. Moc oceňuji a děkuji těm aktivním členům, kteří se zúčastňují akcí našeho klubu, jiných hornických spolků a aktivně přispívají k chodu našeho klubu. Věřím, společnými silami přivedeme do našeho klubu nové aktivní členy a omladíme naší seniorskou základnu

Zdař Bůh Jiří Kunčický

Obr. č. 1 – Jiří Kunčický při svém úvodním představení dne 7. 5 2019 v Ostravě, foto K. Polínková.

Vzpomínejte na mne s úsměvem...

V hlubokém zármutku oznamujeme všem příbuzným, přátelům a známým,
že nás navždy opustil náš milovaný manžel, tatínek,
dědeček, bratr a strýc

pan

Ing. Petr Kaisar
pplk. v. v.

Zemřel po krátké těžké nemoci dne 11. června 2019 ve věku 63 let

Smuteční rozloučení se koná

v pátek 14. června 2019 v 8:45 hodin

v obřadní síni krematoria města Brna, Jihlavská ulice 1

Brno, Josefy Faimonové 25

Svatava

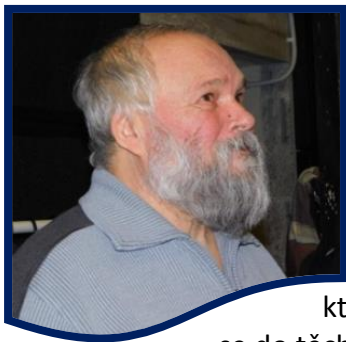
manželka

Daniel, Petra a Svatava

děti

Daniela, Pavel, Leontýnka, Michalka, Vojtík, Natálka a Jiříček

vnoučata

Za**Ing. Petrem Kaisarem**

Ty synku z Lazů u Orlové, který jsi dětství prožil v okolí šachty a koksovny, rád jsi trávil čas v hornických koloniích. Tvé vzpomínky patří škole na Veverce, kde jsi měl spoustu kamarádů. Vzpomínáš na své učitele, na chvíle

které Tě v rodném kraji oslovily natolik, že se do těchto míst vracíš, pro milou vzpomínku. Život

Ti však nastavil dráhu vojáka z povolání. Tvůj život jsi zasvětil výuce a výchově dalších adeptů letectví v Brně, kde jsi založil rodinu, měl jsi zde své kamarády. Přesto jsi nikdy nezapomněl na rodnou hroudu. A tak jsi přišel mezi nás do Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě z.s, kde jsi ses stal jeho členem. Ne však pasivním. Od počátku aktivní, pomoc nabízí kdy je to třeba. Zvláštní kapitolu tvoří Tvá lektorská činnost, kde se svými kamarády z oboru jsi nám na přednáškách přiblížil oblast letectví velice působivě. Vždyť při takové práci musí být vše v souladu, aby se pilot vrátil na zem a ke své rodině. Stejně jako horník v podzemí nemůže nic ošidit, aby vyfáral a vrátil se domů. Přestože jsi měl spoustu plánů, přišla vážná nemoc a zastavila Tvůj plodný život. Opustil nás kamarád člen KPHMO, z.s. Děkujeme Ti za tvou práci pro náš klub a věnujeme Ti tichou vzpomínku na člověka, který měl rád lidi.

Poslední

Zdař Bůh

Karel Budín, kamarád a jednatel KPHMO, z.s.

*Kdo v srdcích žije – neumírá...
Fr. Hrubín*

*V hlubokém zármutku
oznamujeme všem příbuzným, přátelům a známým,
že nás dne 15. června 2019
navždy opustil ve věku nedožitých 80 let
naš milovaný otec, tchán a dědeček,*

pan

Ing. Pavel Broskevič, CSc.

*S drahým zesnulým se naposledy rozloučíme
ve čtvrtek 20. června 2019 ve 14 hodin
ve smuteční obřadní síni krematoria ve Slezské Ostravě.*

*Jménem pozůstalých
syn Rodan
snacha Blanka, srdcem dcera
a vnuk Adam*

Za**Ing. Pavlem Broskevičem, CSc.**

Ing. Pavel Broskevič, CSc, byl jedním z těch, kteří se zasloužili o založení a vznik Hornického muzea v Ostravě. V nelehkých začátcích našeho muzea pomáhal především financování provozu. Opustil naše řady, a proto si alespoň krátce připomeneme jeho životní dráhu. Po ukončeném studiu na VŠB v Ostravě nastoupil na Důl Jan Šverma v Ostravě, kde postupně prošel technickými funkcemi až po hlavního mechanika dolu. Pracoval také v závodu Automatizace a mechanizace, kde pomáhal zavádět inovační projekty a nové technologie v revíru. Pro jeho odborné schopnosti byl povolán na ředitelství OKD. Pracoval v poradním sboru generálního ředitele OKD. Pro svůj přístup k hornictví jeho kroky vedly do Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z.s., kde svými znalostmi a zkušenostmi pomáhal vytvořit obraz klubu k dnešním dnům. Byl přátelský a kamarádský typ člověka, který nejen prací pomáhal propagovat KPHMO, z.s., ale také se zapojil do publikační činnosti. Jeho publikace: *Historie péče o průmyslové památky v areálu bývalé větrní jámy Vrbice*, je toho nejlepším důkazem. Bohužel věk a nemoci si vyžádaly svou daň, a tak 15. června 2019 nám odešel kamarád, člen KPHMO, z. s., do hornického nebe. Děkujeme za vykonanou práci a loučíme se s Tebou.

Poslední

Zdař Bůh*Karel Budín, kamarád a jednatel KPHMO, z.s.*

Zápis
z jednání výboru KPHMO, z.s., konaného dne 10. června 2019
v KD Petra Bezruče Havířov

Program:

1. Zápis do rejstříkového soudu.
2. Vyhodnocení uskutečněných akcí a akcí v následujícím období.
3. Příprava zájezdu Jihlava 23. Setkání hornických měst a obcí.
4. Organizační a různé.

Jednání výboru bylo zahájeno v 14.00 a ukončeno v 15.30 hod.

Přítomní: Kunčický, Kuba, Heczko, Budin, Sourada, Břuska.

Omluven: Krzak, Polínková.

Ad 1:

Kunčický informoval o zápisu do spolkového rejstříku. Registrace provedena dne 24. 5. 2019.

Provést oznámení o změnách na dotčené organizace spolupracující s Klubem.

Budin provedl nové rozdělení klubových razítek č. 1 – 4.

Ad 2:

Uskutečněné akce:

- Zájezd Bieszczady – účast 20 členů KPHMO, z.s.
- Ľubietová – účast 7 členů, Heczko potřebné doklady vyřízeny, výbor bere na vědomí čestné prohlášení Josefa Burkharda o ztrátě dokladů k akci Ľubietová, Rojiček nedodal výboru KPHMO, z.s. vyhodnocení setkání SHHS Slovenska Ľubietovej.
- 105. Výročí trvání SKH Stonava – účast 4 členové KPHMO z.s., obdržena stuha na prapor a medaile (Kuba).

Akce v nejbližším období v roce 2019:

- 14. 6. 2019 v 16.00 hod. pietní akt na hřbitově v Karviné Doly k 125. Výročí katastrofy na Dole Františka a Jan (235 obětí), účast členů pobočky Karviná zajištěna.
- 2. 7. 2019 Oslava Sv. Prokopa, katedrála Ostrava.
- 4. 7. 2017 Pietní akt na bývalém Dole Dukla v 10.00 hod. Památka 108 obětí požáru.
- 14. 10. 2019 exkurze do podniku Ferrit, s.r.o.

Ad3:

3.1 Podány informace o dopravě, ubytování a organizaci k 23. setkání hornických měst a obcí 21. – 23. 6. 2019 v Jihlavě.

Ad4:

Uzávěrka dalšího čísla HZ 9. 8. 2019.

Předložen návrh na knihu Zbyňka Szostka po úpravách.

Příští výbor 9. 9. 2019 v 14.00 hod. v KD Petra Bezruče v Havířově.

Zapsal: Ing. Stanislav Kuba

Schválil: Jiří Kunčický v. r. předseda

Kontaktní adresy členů výboru KPHMO, z s

Jméno	Příjmení	Titul	Ulice	Město	Mobil	Email	Zařazení
Ežžen	Břuska	Ing.	Tešínská 14	739 34 Šenov u Ostravy	736152954	bruskovajiriindra@seznam.cz	KRK
Karel	Budin		Tešínská 230	735 14 Orlová - Poruba	731413660	budin.karel@volny.cz	VÝBOR
Václav	Černík		V zahradkách 2160/73	708 00 Ostrava - Poruba	732958932	vaclav.cernik01@seznam.cz	KRK
Eduard	Hecko	Ing.	Aišova 3/183	736 01 Havířov Město	602124449	ehECKO@volny.cz	VÝBOR
Jiří	Hrubý		Sokolovská 1221	708 00 Ostrava Poruba	603930321	hruby.jiri@homecity.cz	WEB
Roman	Krzak		Vdovská 20	712 00 Ostrava Muglínov	775104405		VÝBOR
Stanislav	Kuba	Ing.	Stonava 1170	735 34 Stonava	603889509	anetka.kas@seznam.cz	VÝBOR
Petr	Kubinský		Žitná 207/37	664 48 Moravany u Brna	604351907	petrkubinsky@seznam.cz	RR
Dana	Kunčická		Dlouhá 408/22	735 42 Těplicko	732275392	danakuncicka@seznam.cz	KRONIKA
Jiří	Kunčický		Dlouhá 408/22	735 42 Těplicko	607128024	kuncicky.jiri@seznam.cz	VÝBOR
Josef	Pintér	Mgr.	Dlouhá tř. 81 b	736 01 Havířov	728374169	jozef.pinter@seznam.cz	RR
Kateřina	Polínková	Ing.	Větrná 113	671 72 Miroslav	732418685	k.polinkova@seznam.cz	RR
Pavel	Sistr		Sokolská 94	702 00 Ostrava 1	737017838	pavelsistr@seznam.cz	KRK
Pavel	Sourada		Zahradi 3	736 01 Havířov Šumbark	605720571	souradap@seznam.cz	VÝBOR

Dvě zdařilé akce v pobočce Karviná

Jak se již stalo tradicí, členové karvinské pobočky Klubu přátel Hornického muzea v Ostravě, z s, doplňují pravidelné měsíční besedy buď tematickým zájezdem, nebo exkurzí. Nejinak tomu bylo i v prvním pololetí letošního roku. Zajímavou přednáška o zvonech (viz obr. č. 1), jejich historii a výrobě doplnilo pro naše členy „Společenství karvinských zvoníků“ pozvánkou k prohlídce věže a zvonice farního kostela Povýšení sv. Kříže v Karviné – Fryštátě. V pátek 24. května 2019 se nás více jak dvacet sešlo v rámci „Noci kostelů“ pod kostelní věží. Průvodce pak zaujal poutavou, skoro hodinovou přednáškou, kdy na jednotlivých patrech věže komentoval výstavy, které prezentují proměny věže v průběhu času a také přiblížil práci zvoníků a zvonařů. Ve třetím a čtvrtém patře jsme si prohlédli zachovalé historické zvony a artefakty. Finální a nejvíce atraktivní částí prohlídky byl vstup a pobyt v pátém patře věže, kde nám zvoníci předvedli ruční zvonění na všech současně používaných zvonech. Současně jsme se pokochali krásnou panorámou města a okolí, která je vidět z věže kostela.

Další neméně zdařilou exkurzí byla dne 28. června 2019 návštěva Městské policie Karviná (viz obr. č. 2). Manažer prevence kriminality Petr Slezák nás seznámil formou prezentace s historií městské policie od jejího vzniku, členěním, personálním složením a okruhem působnosti. V další části jsme si prohlédli tělocvičnu a delší dobu jsme strávili v tzv. operačním centru – dispečinku, kde je nepřetržitě monitorováno dění ve městě. A to pomocí technicky vyspělého kamerového systému a jsou zde řešeny operativně bezpečnostní situace dle podnětů a hlášení občanů. Neméně významná je i součinnost s ostatními složkami a zejména pak s krizovými složkami záchranného integrovaného systému.

Obě dvě uvedené akce lze hodnotit jako velmi zdařilé a určité nemalou měrou přispěly ke zpestření naší klubové činnosti.

*Ing. Stanislav Kuba
předseda karvinské pobočky*

Obr. č. 1 – Předáška o zvonech dne 24. 5. 2019, foto S. Kuba.

Obr. č. 2 – Návštěva Městské policie Karviná dne 28. 6.2019, foto S. Kuba.

Naše účast na 12. setkání hornických měst a obcí Slovenska 17. – 19. 5.2019 v Ľubietové

V bývalém královském hornickém městě Ľubietová se konalo 12. setkání hornických měst a obcí Slovenska (viz obr. č. 1 a 2), kterého se zúčastnilo 15 měst a 35 obcí z Čech a Slovenska spolu s 29 slovenskými a 19 českými hornickými a hutnickými spolky. Zahraničí bylo zastoupeno 2 polskými, 2 maďarskými, 1 rakouským a 1 slovinským spolkem. Z našeho KPHMO, z s, se setkání zúčastnilo 8 členů.

Součástí 1. dne setkání byly slavnostní zasedání Rady Sdružení hornických spolků a cechů Slovenska, konference „Evropské montánní dědictví“ a ekumenická bohoslužba, po které následovalo ocenění několika účastníků medailemi Sv. Barbory a medailemi Ministerstva hospodářství Slovenské republiky. Při této příležitosti předal Ing. Petr Rojíček naši pamětní medaili k 30. výročí založení KPHMO Dagmar Zajacové, předsedkyni Občianského združenia LIBETHA, Ľubietová. Pak následoval společný průvod od kostela Sv. M. Magdaleny do parku v centru obce a vrcholem 1. dne byl slavnostní Šachtág pod hlavním stanem za účasti 850 lidí.

Ľubietovské setkání hornických měst a obcí pokračovalo druhý den odhalením pomníku obětem důlních neštěstí na naučné hornické stezce v místní části Podlipa, kde se nachází nejznámější ložisko mědi, které se dobývalo již v době bronzové. Písemné záznamy jsou z roku 1340, kdy se zde dobývalo i zlato. Účastníci navštívili i ústí štoly Andreas. Pak se přemístili do obecního parku, kde byla soutěž hornických pěveckých souborů. Po obědě byl připraven na ochozu radnice Hornický orloj. V 15 hod vyšel slavnostní hornický průvod obcí (viz obr. č. 3). Překvapením pro účastníky průvodu byly „občerstvovací stanice“ s různými „pamlsky“ ve formě jednohubek, koláčků, malých zákusků, ale rovněž i „více-procentních“ tekutin. Průvod došel na Náměstí V. Dunajského, kde proběhly tradiční oficiality s představením zúčastněných spolků, měst a obcí, byl předán putovní prapor, světlo sv. Barbory a bylo provedeno stužkování praporů hornických spolků. Právě při něm byly oficiality přerušeny prudkým lijákem, který přinutil všechny k úprku pod hlavní stan,

kde pak pokračovala zábava se zpěvem hornických písní, přátelských debat a setkání starých kamarádů a samozřejmě nechyběla potřebná pivní mast. Druhý den setkání byl ve večerních hodinách ukončen ohňostrojem.

Většina účastníků, stejně jako my z KPHMO, z s, pak třetí den po „banických raňajkách“, odjížděla domů. Ubytování jsme byli v příjemném penzionu Grajciar v obci Lučatín, vzdáleném 5 km od Ľubietovej. S účastí na 12. Setkání jsme byli velice spokojeni, měli jsme příležitost se opět setkat s mnoho kamarády z hornických spolků z ČR, Slovenska i Polska. S obdivem jsme hodnotili organizační zajištění Setkání, když tak velkou akci zajišťoval místní hornický spolek Libetha s vydatnou pomocí obce, která má jen 1 850 obyvatel, a starosty Ing. Pavla Zajaca, který má velký podíl na obnovení hornických tradic před 10 léty v Ľubietovej.

*Ing. Eduard Heczko
předseda haviřovské pobočky*

Obr. č. 1 – Čekání na stužkování praporu dne 17. 5. 2019, foto E. Heczko.

Obr. č. 2 – Slavnostní zahájení setkání dne 18. 5. 2019, foto E. Heczko.

Obr. č. 3 – Účast Klubu v průvodu 18. 5. 2019, foto E. Heczko.

Zájezd do Bieszczad v Polsku 3. – 5. 6. 2019

Spolupráce havířovské pobočky KPHMO s Klubem seniora SITG Jas-Mos (Stowarzyszenie inżynierów i techników górnictwa) z Jastrzębia – Zdrój v Polsku začala podepsáním memoranda v roce 2013. Polští kolegové nám v rámci spolupráce nabídli zájezd do Bieszczad, nádherné přírodní lokality v jihovýchodním cípu Polska, na polsko-ukrajinsko-slovenském pomezí. Kompletní program zájezdu připravil zkušený turistický průvodce a znalec Bieszczad, členem SITG, Włodzimierz Niemiec.

Zájezdu se zúčastnilo 39 osob z KPHMO, klubu důchodců Dolu Dukla a Dolu František, proto jsme přizvali i zájemce z Jastrzębia – Zdrój. Těch nakonec bylo 6. Celkem se zájezdu zúčastnilo 45 osob, a z naší ostravské pobočky KPHMO se zúčastnilo 19 členů a rodinných příslušníků.

Zájezd začal odjezdem z Havířova v brzkých ranních hodinách. Cesta pokračovala po polském území a po severní straně Západních Karpat. Mohli jsme obdivovat krásu Beskyd (Slezských, Žyveckých a Oravských), dále pak Roháčů, Vysokých a Belanských Tater, Pienin a Nízkého Beskydu. První větší zastávkou byla sklárna uměleckého skla „Sabina“ v městě Rymanów, kde nás přivítal a s historií sklárny seznámil její vlastník a současně i mistr sklářský. Předvedl nám své umění přímo u sklářské pece a pak nás pozval do své galerie, kde vystavuje své výrobky. Po exkurzi sklárny jsme pokračovali do Sanoku, kde jsme mohli degustovat 5 druhů maďarských vín. O jejich původu, i obecně o vinařství a vínu, hovořil vlastník vinic v Maďarsku, ze kterých tato vína pocházejí. Pokud někomu víno zachutnalo, mohl si je i koupit. Před námi pak už byla cesta do Bukowce na březích Solinského jezera, s ubytováním v rekreačním středisku Solinka a čekala nás bohatá 5-ti chodová večeře – Poláci ji nazývají obiadokolacja (obědo-večeře).

Druhý den byl ve znamení celodenní okružní jízdy po cíli našeho zájezdu – Bieszczadech. Začali jsme v malebné vesničce Cisna, kde je památník bojů mezi obránci Cisnej a banderovci v létech 1947. Kromě obchůdků se suvenýry je zde i restaurace Siekierzada s velmi neobvyklým interiérem. Po občerstvení jsme pokračovali do Wetliny, z rezervací zubrů, kteří jinak v Bieszczadech žijí ve volné přírodě. Během pokračování naší

cesty jsme zastavili na několika místech s krásnými vyhlídkami na Bieszczady, které jsou charakteristické svými nezalesněnými vrcholy, porostlými jen trávou, zvanými poloniny. Obdivovali jsme divokou přírodu, a nepoškozené lesní, smíšené, porosty. V odpoledních hodinách jsme se cestou do Soliny zastavili u dřevěného kostela z I. poloviny 18. století v Równi. V Solině jsme si pak mohli prohlédnout mohutnou hráz přehrady zvané Solinské jezero, která zadržuje vody dvou, zde významných řek, Soliny a Sanu. Samotné jezero má délku téměř 24 km a je využíváno k rekreaci, k ochraně území před povodněmi, ale i k výrobě elektřiny. O jeho rozlehlosti jsme se nakonec mohli přesvědčit hodinovou plavbou lodí z přístavu v Polańczyku. Den jsme zakončili ve středisku Solinka chutnou a vydatnou obědo-večeří.

Třetí den byl návratový, ale také prohlídkový. Nejdříve jsme zastavili v Sanoku ve Skanzenu v oblastech Bojków, Lemków, Pogorzan a Dolinian, původních obyvatel Bieszczad, kteří byli po válce v roce 1951 přesídleni do oblastí dnešního západního Polska a do SSSR. Ze skanzenu jsme viděli jen část, protože na prohlídku celého již nebyl čas. Pokračovali jsme pak do krásného lázeňského městečka Iwonicz – Zdrój, které jsme si mohli prohlédnout, a dále pak přes Krosno, Jasło do Pilzna, kde jsme v motorestu poobědvali a po blízké dálnici A4 jsme se vrátili domů.

Průvodce pan Włodzimierze Niemiec prokázal, že je výborný organizátor, znalec polské historie a přírodních krás Polska. Za to mu patří poděkování a je docela možné, že jeho znalosti a schopnosti využijeme při dalších zájezdech v budoucnu. Ke spokojenosti účastníků přispělo i slunečné počasí, kvalitní ubytování, výborná a bohatá strava, takže tradiční zásoba řízků jela nedotčena zpátky domů.

*Ing. Eduard Heczko
předseda haviřovské pobočky*

Jihlavské havíření 21. – 23. 6. 2019

Na pozvání města Jihlavy a Sdružení hornických a hutnických spolků ČR se členové našeho Klubu přátel hornického muzea v Ostravě, z s, počtu 37 zúčastnili setkání v Jihlavě (viz obr. č. 3). Po příjezdu a ubytování se všichni účastníci museli osobně zúčastnit registrace, kde byli okroužkováni a obdrželi pozornost organizátoru. Pak si každý hledal v horkém dni svou občerstvovací stanici, kde by doplnit tekutiny v podobě pивní masti a pozdravil se s kamarády. Někteří zvolili odpočinek a většina se pak zúčastnila slavnostního uvítání v 19. hodin, které se konalo v kostele Povýšení svatého Kříže. Po tomto slavnostním aktu stačilo jen počkat na Jihlavský havířský průvod při světle loučí z Masarykova náměstí historickým centrem do Pivovaru Jihlava. Hlavní část tvořily děti ustrojené do dobového slavnostního oblečení podle hornických profesí té doby, kdy Jihlava zásobovala stříbrem celé České království. Postupně se přidávali k průvodu krojovaní horníci.

Panovala obava z horkého počasí příštího dne, s.v. Barborka se postarala o příjemné letní počasí. Sobotní program začal přijetím zástupců všech 79 zúčastněných spolků, města obcí v gotické síni historické Jihlavské radnice. Následovalo na Masarykově náměstí řazení průvodu z více než 700 účastníků (viz foto č. 1.2). Průvod šel po stejné trase jako večer. Po dojití průvodu do areálu Pivovaru Jihlava následovalo uvítání účastníků, hornická hymny, stužkování praporu a další oficiální část programu. Odpoledne se mohli zúčastnit, opět v gotické síni staré radnice předávání Českých Permonů. Celé odpoledne až do pozdních hodin probíhal na dvou scénách bohatý kulturní program. Zájemci mohli také navštívit Jihlavská muzea a expozice zdarma. Pořadatelé připravili pro všechny bohaté občerstvení všeho druhu bez front. V pátek padaly návrhy na nedělní program, ale s.v. Barborka to vyřešila za nás.

V neděli nad ránem začalo na Vysočině pršet a tím následovala po velmi zdařilé akci cesta domů. Děkuji všem účastníkům za vzornou reprezentaci našeho klubu v Jihlavě a už je potřeba přemýšlet o účasti na setkání v Žacléři 2020. Na závěr je nutno poděkovat sponzorům za

podporu, bez které bychom se velice těžko mohli takového Setkání zúčastnit. Děkujeme Městu Havířov, Nadaci Landek Ostrava a Nadaci OKD již tradičních donátorů při podobných akcích, kde KPHMO, z.s. současně propaguje i tyto sponzory a naši vzájemnou spolupráci.

*Zdař Bůh Jiří Kunčický
předseda KPHMO, z.s*

Obr. č. 1 – Slavnostní průvod Jihlavou dne 21. 6. 2019, foto J. Kubánek.

Obr. č. 2 – Slavnostní průvod Jihlavou dne 21. 6. 2019, foto J. Kubánek.

Obr. č. 3 – Účastníci jihlavského havíření v Jihlavě za KPHMO, z.s., dne 23. 6. 2019, foto J. Kubánek.

Slavnostní mše k sv. Prokopa v Ostravě

Dne 2. 7. 2019 se v Katedrále Božského spasitele v Ostravě konala slavnostní mše k oslavě svátku sv. Prokopa.

V roce 2014 prošla katedrála rozsáhlou rekonstrukcí za 60 miliónů Kč a pro veřejnost a turisty byla znovu otevřena v 22. 11. 2015. Jedná se o druhou největší baziliku na Moravě a spadá do ostravsko-opavské diecéze.

Po slavnostní mši následovalo drobné občerstvení a přijetí u duchovního správce katedrály.

Ing. Milan Šlachta

**Obr. č. 1 – Společná fotografie krojovaných dne 2. 7. 2019,
foto Ing. M. Šlachta.**

Z HISTORIE REVÍRU

Ostrava před 25 lety přestala být hornickým městem

Ing. Jaroslav Klát

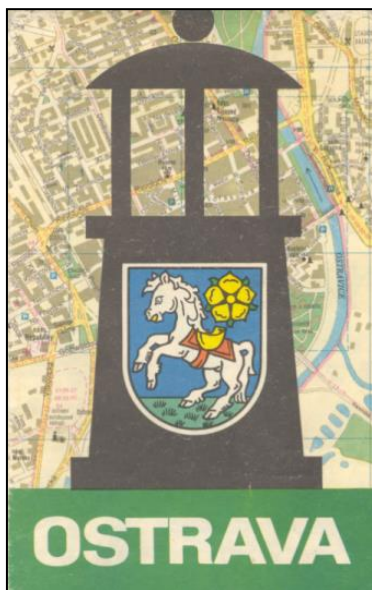
Ostrava přestala být hornickým městem, když na jeho území před 25. lety zcela skončila těžba černého uhlí. Těžba byla ukončena 30. června 1994 na posledním tehdy provozovaném Dole Odra v Ostravě-Přívozu. Na letošní rok připadá 25. výročí této významné historické události v existenci města. Ukončení těžby oficiálně proběhlo jako hornická slavnost za přítomnosti představitelů vedení akciové společnosti OKD, a.s., okolních dolů a odborových organizací. V rámci ní byl vytěžen z dolu na povrch poslední vůz s uhlím (viz obr. č 1.). Ukončení těžby bylo uskutečněno v rámci celostátního útlumu uhelné hornické činnosti. V Ostravsko-karvinském revíru (OKR) útlum probíhal mimořádně rychle od r. 1991

Obr. č. 1 – Vytěžení posledního vozu s uhlím z dolu Odra v Ostravě při hornické slavnosti k zakončení těžby v Ostravě 30. června 1994. Archív H

Těžba černého uhlí na území města Ostravy trvala 202 let (od r. 1782 do r. 1994). Po ukončení těžby přestála být Ostrava hornickým městem a stala se běžným městem krajským. Poznamenává se, že právě těžba uhlí spolu s železářstvím se zasloužila o rychlý vzrůst a nebývalý rozmach do velikostí třetího největšího města v republice. Ostravu, jako hornické město, dokumentovala např. titulní strana Orientačního plánu města Ostravy z r. 1982 se siluetou hornického kahanu na titulní straně (viz obr. č. 2).

Končící Důl Odra (dříve Vítězný únor), na němž byl vyvezen poslední vůz uhlí, byl založen v Ostravě-Přivozu v r. 1854 pod jménem František (Franzschacht). Po znárodnění dolů v r. 1945 byl přejmenován v r. 1947 na Generál Svoboda. Po převzetí státní moci Komunistickou stranou v r. 1948 dostal jméno v r. 1953 Vítězný únor (DVÚ), viz obr. č. 3. Po listopadové revoluci v r. 1989 byl přejmenován v r. 1990 na Odra.

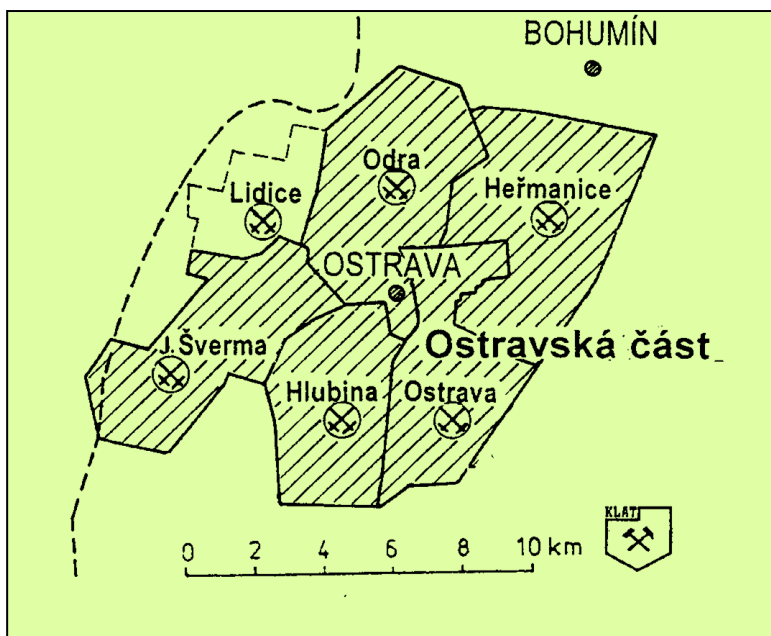
Obr č. 2 – Titulní strana plánu Ostravy 1:15 000 z r. 1983, zobrazující jako hornické město Ostravu kresbou kahanu do situace města.

Obr. č. 3 – Důl Vítězný únor (pozdější Odra) v osmdesátých letech 20. století. Foto DVÚ VTP.

Město Ostrava, v němž se už 25 let nedobývá uhlí, je dosud vnímáno jako jedno z nejvýznamnějších českých i evropských hornických a hutnických měst. Ale v Ostravě se postupně na hornictví a jeho vliv na rozmach města zapomíná. Což se projevilo např. rozhodnutím magistrátu města v r. 2018 nepodílet se z důvodu jiných priorit na pořádání 22. setkání hornických měst a obcí a spolků v ČR, na které mělo dorazit přes tisíc krojovaných horníků z Česka, Slovenska, Polska, Maďarska, Rakouska, Německa a Slovinska i dalších nejen mezinárodních hostů. Toto počínání se dotklo značné části starší veřejnosti. Bylo také v rozporu s uskutečňovanými hornickými prioritami ochrany obyvatelů Ostravy před nebezpečnými následky útlumu těžby. Tuto ochranu trvale zabezpečují zdejší hornické organizace DIAMO, závod Odra a Green Gas, Paskov.

Těžba uhlí byla na území města Ostravy uskutečňována nejprve mělkým dobývacím způsobem štolování s těžením mělce uložených uhelných slojí pod povrchem, či vycházejících až na povrch. To začalo v r. 1782 v Petřkovících a nedlouho na to v r. 1787 ve Slezské Ostravě (dříve Polská Ostrava) a trvalo téměř 100 let. Hlouběji uložené uhelné sloje byly těženy pomocí hlubinného dolování, které začalo v 1835 na Dole Anselm v

Obr. č. 4. – Mapka dobývacích prostorů v Ostravě v době ukončení těžby uhlí. Doly: Odra, Heřmanice, Ostrava (s vyčleněným Dolem Hlubina), Jan Šverma a dříve likvidovaný Důl Lidice.

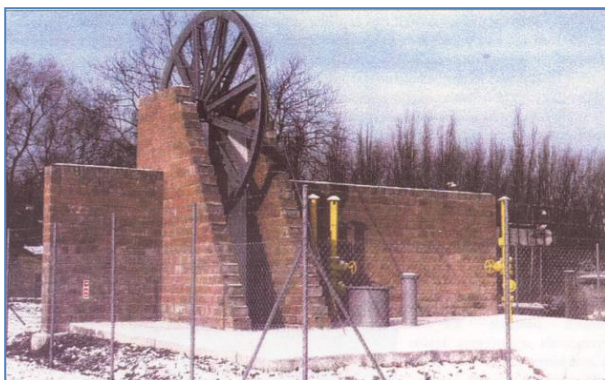
Petřkovicích, které se postupně překrývalo s ustupujícím štolovým dobýváním.

K útlumu těžby uhlí došlo po roce 1989 v souvislosti se změnou politických a hospodářských podmínek ve státě, kdy se začala postupně vyvíjet nová struktura průmyslu. To mělo mimo jiné za následek snižování poptávky po uhlí v souvislosti s poklesem produkce železa a oceli v naší republice. Restrukturalizace uhelného hornictví byla zahájena v r. 1990. Ostravské doly, tak jako doly v ostatních částech revízu, byly v době útlumu těžby organizační součástí akciové těžební společnosti OKD, a. s., Ostrava. Všechny doly na území Ostravy, jež byly součástí OKD, a.s., byly

soustředěny do čtyř organizačních celků, tzv. odštěpných závodů (o. z.), jejíž dobývací prostory jsou zakresleny viz obr. č 4. Útlum těžby uhlí měl mimořádně rychlý průběh (od 31. 12. 1991 do 30. 6. 1994).

Po ukončení těžby uhlí probíhala v následujících letech až do r. 1998 likvidace těžebních provozů a zasypání důlních jam. Ta byla do 31. 12. 2001 realizována v převážné většině v rámci společného organizačního začlenění do odštěpného závodu ODRA v Ostravě-Přívozu. K němu byly připojeny v r. 1993 utlumované ostatní odštěpné závody, a to Důl Jan Šverma v Ostravě-Mariánských Horách, Důl Ostrava v Ostravě-Slezské Ostravě a Důl Heřmanice v Ostravě-Heřmanicích. Po té, po prodeji jmenovaných závodů od OKD, a.s. přímo do rukou státu, byla problematika útlumu těžby a jejich následků převedena od 1. 1. 2002 do hornického státního podniku DIAMO, odštěpný závod ODRA v Ostravě-Vítkovicích.

Jako první ukončil těžbu uhlí Důl Šverma dne 31. 12. 1991. Postupně proběhlo ukončení těžby i na ostatních závodech (vyjma dvou jam komplexu vodní jámy Jeremenko). Doly postupně zanikly. U některých

Obr. č. 5 – Památník Dolu Zárubek ve Slezské Ostravě, těžní kolo z těžní věže na zděném podstavci. Před podstavcem stojí odplynovací komínky z důlních jam.

byly postaveny hornické památníky, viz např. u Dolu Zárubek (viz obr. č. 5),

Na všech likvidovaných jamách byly instalovány pomníky s uvedením základních údajů o důlním díle.

Na závěr lze uvést, že útlum těžby černého uhlí v Ostravě znamenal ztrátu zaměstnání mnoha tisíců lidí přímo na dolech a dalších tisíců na ně navazujících provozech a institucích. Také vznik nové nečekané ekologické zátěže území města starými důlními jámami a štolami s nebezpečím propadání a nebezpečím výstupu metanu na povrch. Dalším problémem, po likvidaci dolů, bylo zatápění podzemí dolů důlními vodami a z toho hrozícího nebezpečí pro činné doly v karvinské části OKR.

25 let od ukončení těžby uhlí v ostravské části OKR

Petr Kubinský

Změny ve společnosti a v hospodářské situaci státu po listopadu 1989 se výrazně negativně podepsaly na celkovém vývoji revíru. Celkový pokles těžby způsobený výrazným snížením hutní výroby, dovozy levnějšího polského uhlí, hromadným vyřazováním horníků ze zdravotních důvodů do důchodu a tržní systém hospodářství způsobily, že revír se musel v nových podmínkách daleko více zaměřit na ekonomickou stránku těžby uhlí.

Ostravská část revíru OKR, která byla trvale ztrátová (cca přes 1 000 Kčs/t) v celkových ekonomických nákladech nemohla v nových podmínkách přežít, bez výraznějších zásahů. Těžba čtyř ostravských dolů činila cca 15 % těžby revíru (2 900 000 tun). Bohužel rozhodnutí a realizace útlumu ostravské části revíru proběhla ve srovnání se zahraničím poměrně rychle, bezhlavě až diletantsky. V západoevropských státech jako Anglie, Německo nebo Francie útlum dolů včetně všech legislativních záležitostí probíhal v poklidu během tří až čtyř let, během kterých byly vytěženy připravené zásoby, případně došlo k zakonzervování některých dolů ovšem bez jakéhokoli vybavení atd. Ostravská část revíru OKR začala být likvidována ze dne na den a celkový útlum byl během několika měsíců

ukončen. Proto docházelo k paradoxním situacím kdy v roce vyhlášeného útlumu, byly značné částky ještě proinvestovány.

Lokalita Dolu Ostrava

Na tento důl se vztahovala již první usnesení vlády ČSFR č. 267 z 27. 7. 1991, která stanovila útlumový program pro lokality Zárubek a Hlubina. Usnesení vlády ČSFR č. 691/92 z 9. 12. 1992 byl stanoven termín likvidace ostatních lokalit Dolu Ostrava. Na všech důlních závodech dolu Ostrava bylo v roce 1991 proinvestováno 111 000 000 Kčs z toho 42 % v důlně stavebních pracích.

Závod Petr Bezruč

Zde již k výraznějším investicím nedošlo. Nebyly dokončeny započaté stavby jako rozvodna 22/6 kV na povrchu, v dole nový šibík č. 4, který měl být vrtán širokoprofilovým vrtem WIRTH VSB VI a kterým se také měla následně mimoosovým způsobem prohlubovat Nová jáma č. 2 ze 14. na 16. patro. Stroj byl během července 1990 z dolu vyklizen. Těžba byla ukončena 30. 6. 1992. Poslední fárání se uskutečnilo 23. 7. 1993 na I. směně. Následně byla šachta uzamčena jedním symbolickým klíčem, který byl vhozen do šachty. Druhý stejný klíč je zachován.

Závod Zárubek

Po požáru v jámě došlo k urychlenému ukončení těžby v jámovém ohradníku k 15. 4. 1990. Poslední fárání bylo uskutečněno 19. 6. 1997.

Závod Hlubina

Výraznější investice již neproběhly. Těžba byla ukončena 30. 6. 1992.

Závod Maršál Jeremenko

Byly dokončeny nové koupelny a šatny včetně nového napojení mostem pro mužstvo na těžní jámu č. 3. K ukončení těžby došlo k 1. 1. 1993.

Lokalita dolů Odra (Vítězný únor) a Jan Šverma

Na tento důl se vztahovala již první usnesení vlády ČSFR č. 267 z 27. 7. 1991, která stanovila útlumový program pro lokality Koblov (Eduard Urx 5) a Svinov. Usnesení vlády ČSFR č. 691/92 z 9. 12. 1992 byl stanoven termín likvidace ostatních lokalit dolů Odra (Vítězný únor) a Jan Šverma. V roce 1994 bylo ještě proinvestováno 222 000 000 Kč z toho 52 % na důlně stavební práce.

Závod Odra v Přívoze (Vítězný únor – závod 1)

Byly ukončeny práce na rozšiřování jámy Odra 4 (Vítězný únor 4) od povrchu po 4. patro. Bylo dokončeno 46,6 m jámy. Poslední vůz uhlí z dolu a zároveň i poslední vůz s uhlím z ostravské části OKR byl vytěžen 30. 6. 1994 (viz obr. č. 1).

Závod Koblov (Eduard Urx)

Těžba byla ukončena 10. 5. 1994 a poslední vůz byl vytěžen 10. 6. 1994. Záznam z vytěžení posledního vozu uhlí jámou Koblov (Eduard Urx 5) je k vidění na www.youtube.com pod názvem: „Ostrava archiv 1967 až 1996 – Jak v Ostravě pochovali uhlí“.

Důl Jan Šverma v Mariánských Horách a závod Jan Šverma 2 ve Svinově

Na dole Jan Šverma došlo ještě v roce 1991 k proinvestování 39 000 000 Kčs. Jednalo se především o oblast závodu 2 ve Svinově, kde výdušná jáma Oderský byla vybavena nejprve těžní věží a posléze těžním zařízením. Montáž byla ukončena v roce 1991. Poslední vůz uhlí celého dolu Jan Šverma byl vytěžen 31. 3. 1992.

Lokalita dolu Heřmanice (Rudý říjen)

Na tomto dole docházelo k výrazným investicím hlavně v oblasti pole Rychvald a v areálu pomocného závodu Rychvald. V letech 1991 – 1993 došlo ještě k prohloubení jámy Rychvald č. 5 pod úroveň 6. patra. Těžba uhlí v lokalitě dolu Heřmanice (Rudý říjen) byla ukončena 30. 6. 1993

Těžba uhlí v ostravské části OKR tedy skončila hekticky k 30. 6. 1994. Vývoj v karvinské a jižní oblasti OKR probíhal podobně živelně, ale to nebylo obsahem tohoto článku.

Je nutno pro celkový přehled dodat také to, jakým způsobem se celá ostravská část revíru měla vyvíjet.

Celkový vývoj revíru začal být v 70. a 80. letech ovlivněn vysokými těžbami na jednotlivých důlních podnicích, nedostatečné využívání uhelných zásob na otevřených patrech atp., což způsobilo výrazně rychlý postup do hloubky, než byl předpokládán. Některé doly rekonstruované v 50. a 60. letech na těžbu ve středních hloubkách se se dostávaly do pásma velkých hloubek a s tím spojených zhoršených důlně geologických podmínek. První náhled do problematiky umožnily doly Hlubina a Ostrava, které otevíraly svoje nová patra v hloubce 1 000 m již začátkem 70. let. Brzo se k nim připojil i Důl Doubrava v karvinské části OKR. Ostatní důlní podniky se na tento postup teprve připravovaly. Vývoj bylo nutno řešit komplexně, proto Báňské projekty Ostrava intenzivně pracovaly na studii: Zásady projektování dolů OKR ve velkých hloubkách, která byla následně expedována v roce 1982.

Situace v OKR měla jít cestou slučování jednotlivých důlních podniků do větších organizačních a těžebních celků, tzv. skupinových dolů, které umožňovaly se lépe vyrovnat s negativním působením zhoršujících se důlně geologických podmínek.

Ostravské důlní podniky (Vítězný únor, Jan Šverma, Hlubina, Ostrava, Rudý říjen) se měli postupně sloučit do jednoho Skupinového dolu Ostrava. Těžba se měla postupně koncentrovat na společná patra -960 a -1180 m s jedním těžebním centrem na nově vyhloubené jámě Jeremenko č. 4 v lokalitě závodu Maršál Jeremenko. Těžba měla postupně klesat a udržet se na úrovni 1 100 000 tun/rok s předpokládaným úplným ukončením těžby okolo roku 2080.

Celou problematiku vývoje revíru do roku 2050 řešil Generel vývoje revíru OKR expedovaný v roce 1983 a následně upřesňovaný ve variantách postupně v jednotlivých letech.

Problematika je velmi složitá a zajímavá a jistě bude ještě předmětem samostatného článku, přesto všechno rozumný čtenář si s předchozích vět dokáže dát věci dohromady. Neuvěřitelná ztráta hodnot a přírodního bohatství zmařeného zpackaným a diletantským přístupem označeným tzv. zaklínadlem nazvaným útlum, navždy pohřbila vše, co zde několik generací budovalo. V podstatě dodnes se táhne naší společností prapodivný negativní pohled na vše hornické hojně podporovaný všemi sdělovacími prostředky. Při pohledu přes hraniční čáru k našim severním sousedům jasně vidíme, že to je možné jen u nás a jako by to tam byl jiný svět. Na jedné a té samé pánvi úplně jiný svět. Nejsmutnější na tom všem je ale to, že už nejde nic zachránit. Vše je navždy pryč a nikdo, kromě těch co oboru rozumí, si neuvědomuje jaká ztráta to pro nás všechny je.

Použitá literatura:

1. *Kolektiv autorů: Od nálezů po útlum těžby uhlí na Ostravsku, 2. část (2002).*
2. *Kolektiv autorů: Uhelné hornictví v Ostravsko – karvinském revíru (2003).*
3. *Kubinský Petr: OKR – Důl Ostrava, k. p., závod Petr Bezruč, Ostrava, 1842 – 1992, (2014).*

SMUTEČNÍ OZNÁMENÍ

*Oznamujeme s pohnutím ctěné
hornické a sympatizující veřejnosti,
že tento týden zesnula po krátké těžké nemoci
zvané "útlum"
ve věku 212 let*

VEŠKERÁ TĚŽBA UHLÍ V OSTRAVSKÉ ČÁSTI REVÍRU

*Rakov s ostatky ostravské těžby bude vystavena na Dole Odry,
závod Přívoz dne 30. 6. 1994.*

*Poslední rozloučení v 10:30 hod. téhož dne ve 14:50 hod. bude
kladeno věnec u sochy horníka před Správou a. s. OKD.*

*Za pozůstalé odborová organizace Dolu Odry, Ostrava, Heřmanice
a Šverma.*

**Obr. č. 1 – Smuteční oznámení umístěné na dveřích podnikového
ředitelství dolu Odry při příležitosti vytěžení posledního vozu
ze dne 30. 6. 1994. Zdroj: archiv Pera Kubinského.**

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ:

Mgr. Oldřich Klepek

České hornické památky na seznamu UNESCO

Všichni naši občané a příslušníci hornického cechu zvláště jistě přijali a s radostí zprávu o rozšíření seznamu UNESCO.

Jako světové dědictví se označují nejruznější kulturní a přírodní památky po celém světě, které byly pro svou unikátnost vybrány organizací UNESCO a přijaty na tzv. „seznam světového dědictví“. Na tomto seznamu se nacházejí nejruznější budovy, hory, jezera, národní parky i celá města. Podle *Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví* z roku 1975 jsou smluvní státy, na jejichž území se dané památky nachází, zavázány jejich ochranou.

Výbor světového dědictví na svém 43. zasedání v ázerbájdžánském Baku 6. července 2019 rozhodl o tom, že hornické památky v saském a českém Krušnohoří byly zapsány na Seznam světového dědictví UNESCO – pod názvem Hornická krajina Erzgebirge/Krušnohoří. Hornická krajina Erzgebirge/Krušnohoří je výsledkem více než 800 let staré průmyslové historické činnosti, která se nachází v příhraniční oblasti mezi Saskem a severními Čechami. Tento region, podávající jedinečné svědectví o vlivu české a saské těžby rud pro rozvoj důlních a dalších souvisejících technologií, byl centrem, odkud se šířily významné vynálezy a hornické inovace do celé Evropy a světa. Hornický region tvoří 22 oblastí, z nichž 17 se nachází na území Saska a 5 v českém Krušnohoří. Na české straně to jsou: - Hornická kulturní krajina Jáchymov, - Hornická kulturní krajina Abertamy - Horní Blatná - Boží Dar, - Rudá věž smrti, - Hornická kulturní krajina Háj - Kovářská - Mědník - Hornická kulturní krajina Krupka.

Zdůvodnění světové hodnoty Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří je podloženo mimo jiné významnými vynálezy a

inovacemi v oblasti báňských a hutních technologií, které se zvláště v 16. století, ale i později, úspěšně šířily z Krušných hor do celé Evropy, i zámoří, a globálním významem Krušných hor pro rozvoj báňské legislativy, administrativy a školství, ale také měnových systémů.

Společně tyto komponenty dokládají obrovský vliv, který měla těžba a zpracování rud na obou stranách pohoří na rozvoj hornictví a hutnictví po celém světě. Potvrdila se tak výjimečná hodnota hornického regionu Krušnohoří na české i saské straně.

Pro Českou republiku znamená potvrzení výjimečné světové hodnoty Krušných hor první úspěšný zápis na Seznam světového dědictví po 16 letech. Naposledy byla na tento prestižní seznam zapsána v roce 2003 Třebíč – Židovská čtvrť a bazilika svatého Prokopa.

Hornická muzea a doly zpřístupněné pro veřejnost

Dne 14. března 2019 se v Geologickém pavilonu VŠB – TU Ostrava uskutečnila již 92. přednáška s geovědní tematikou. Tyto přednášky, primárně určené posluchačům VŠB-TUO, jsou již tradičně zpřístupněny i veřejnosti. Uvedenou připravil ing. Martin Přibíl, vedoucí Hornického oddělení Národního technického muzea. Poutavě, s použitím celé řady barevných obrázků, představil současná hornická muzea a doly v České republice zpřístupněné pro veřejnost. Zasvěceně, na základě jejich osobního poznání, věcně a kriticky komentoval jejich současný stav i výhled do nejbližší budoucnosti. V následné živé diskusi odpovídal na zvědavé otázky. Je škoda, že jen velmi málo členů našeho Klubu, využilo této ojedinělé příležitosti, a to seznámit se se stavem našeho hornického muzejnictví.

Hornictví v České televizi

Česká televize vysílala 11. května 2019 v rámci projektu Historie.cs pořad pod názvem „Zdař Bůh“ pořad o hornictví, převážně ostravském. Hosty pořadu byli prof. ing. Ivo Černý, CSc., emeritní profesor na HGF VŠB-TUO, prof. PhDr. Aleš Zářický, PhD., prorektor pro studium a celoživotní vzdělávání na Ostravské univerzitě a doc. PhDr. Petr Popelka, vedoucí Katedry historie filozofické fakulty Ostravské univerzity. Do tohoto pro nás mimořádně zajímavého pořadu se pochopitelně nemohlo vejít vše, co by o současnosti našeho hornictví měla vědět i širší veřejnost.

Nadace LANDEK Ostrava – významný pomocník našeho Klubu

Správní rada Nadace LANDEK Ostrava uzavřela 30. dubna 2019 na svém 227. zasedání přijetí projektů do Nadačního programu 2019. Nadace podporuje zejména projekty na záchranu hornických a kulturních památek, na zachovávání hornických tradic, na seznamování veřejnosti s historií hornictví, na podporu kultury a sportu v regionu.

Nadace, která v letošním roce oslavuje 25 let od svého založení, je od samého počátku významným pomocníkem v činnosti našeho Klubu. Pro letošní rok přispěje našemu Klubu zejména na vydávání Hornického zpravodaje, oslavu svátku svaté Barbory, na účast zástupců Klubu na 23. setkání hornických u hutnických měst a obcí ČR v Jihlavě – Jihlavské havíření, na nájem sálu pro přednášky a schůze Klubu a v neposlední řadě na zájezd na 12. stretnutie banských miest a obcí Slovenska v Ľubietové.

Hornické památky České republiky – Průvodce

Možnost získání informací o hornických památkách v naší republice se výrazně rozšířila.

Dne 12. února 2019 se v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy uskutečnil slavnostní křest publikace vydané Nakladatelstvím Academia pod názvem *Hornické památky České republiky – Průvodce*. Autory jsou: RNDr. Roman Živor – absolvent Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzy, obor základní a ložisková geologie, který většinu profesní dráhy působil jako odborný pracovník v Akademii věd ČR, kde se zabýval studiem fyzikálních a mechanických vlastností hornin a RNDr. Jaromír Zelenka, CSc., absolvent stejné fakulty a stejného oboru (viz obr. č. 1).

Rozsáhlá publikace (660 stran na křídovém papíře) podává přehled o hornických památkách České republiky. Je zaměřena především na památky hlubinného hornictví. Jsou v ní informace o turisticky zpřístupněných dolech, štolách, hornických muzeích a skanzenech, muzeích s dílčími hornickými expozicemi a o dalších hornických památkách. Jsou v ní popsány i naučné stezky, vedoucí místy se stopami po bývalé hornické činnosti.

První část knihy obsahuje stručné pojednání o dějinách českého hornictví. Ve druhé, hlavní části knihy (s. 30 – 633) je zpracován přehled o hornických památkách v řazení podle jednotlivých krajů. Je uveden jejich podrobný popis, historie a geologická charakteristika. Významnou součástí knihy je velké množství fotografií z jednotlivých lokalit, včetně záběrů z důlních prostor. Je připojen výkladový slovníček hornických pojmů, obsáhlý přehled použité a doporučené literatury, včetně www stránek. Publikaci uzavírá místopisný rejstřík.

Náš kamenouhelný revír je představen v části 66 (Karviná, Havířov, Orlová), 67 (Ostrava s. 580 – 611), 68 (Paskov, Staříč a Frenštát pod Radhoštěm (s. 611 – 614). Za zaznamenání stojí uvést, že v Landek Parku jsou hornické expozice, nikoli muzeum.

Obr. č. 1. – Kniha Hornické památky České republiky – Průvodce lze zakoupit v nakladatelství Academia a zvýhodněnou cenu 556 Kč (zdroj knihkupectví Academia).

Pietní akt na dole Dukla ✂

Dne 4. července 2019 v areálu bývalého Dolu Dukla v Havířově - Dolní Suché uctilo více jako 100 lidí památku 108 havířů, kteří zahynuli 7. 7. 1961 při velkém požáru v podzemí.

Pietní akt se konal od 10 hodin a připomínku této smutné katastrofy přijeli uctít vedoucí představitelé statutárního města Havířov, pozůstalí, kamarádi, havíři, pamětníci, krojovaní havíři a také členové KPHMO z jednotlivých poboček (viz obr. č. 1. a 2).

Obr. č. 1 – Společná fotografie členů KPHMO, z s, u památníku bývalého dolu Dukla, dne 4. 7. 2019, foto K. Polínková

Celá akce se konala u památníku, který byl zaplnění věnci a květinami. Jako první přednesla svůj proslov Náměstkyně pro sociální oblast města Havířova paní Mgr. Stanislava Gorecká a druhého proslovu se zhostil bývalý ředitel Dolu Dukla Ing. Jaroslav Gongol, který osobně prožil těžkou důlní havárii.

Obr. č. 2 – Pietní akt u památníků dolu Dukla, dne 4. 7. 2019, foto K. Polínková.

Jakub Klimánek z Národního divadla moravskoslezského na úvod na svoji trubku zahrál Hornickou hymnu a na závěr karmínu Již opět z věže zaznívá.

Ing. Kateřina Polínková

Unikátní komín STRAKÁČ šel k zemi

Nejmohutnější cihlový komín v České republice tzv. „STRAKÁČ“ byl odstřelen v sobotu 3. srpna 2019 v ranních hodinách v Ostravě-Vítkovicích. Od loňského roku o záchranu tohoto komínu usiloval spolek Svatý Václav, který vedl i petici pro jeho záchranu. Červeno bílý šachovnicový komín byl starý přes 60 let (viz obr. č. 1).

**Obr. č. 1 – Červeno bílý šachovnicový komín, dne 30. 4. 2019,
foto K. Polínková.**

„Nikde v Česku se nenajde takhle mohutný cihlový komín. STRAKÁČ dosahoval obvodu až 15 metrů, nahoře 9 metrů, vážil 10 000 tun a vysoký byl 101 metrů“, tyto údaje udává Dominik Raška – předseda spolku Svatý Václav. „Ostrava tímto odstřelem přišla o obrovsky cenný

unikát a dominantu ostravských Vítkovic“, dodává Raška. Spolek se s komínem symbolicky rozloučil zapálením svíčky u Českého domu, který se taktéž nachází v Ostravě-Vítkovicích.

Do konce tohoto roku má být sanovaná celá oblast Aglomerace. V minulosti se jednalo o průmyslový areál bývalé vítkovické úpravný a spékárny železných rud. V budoucnu by zde měly být vysázeny stromy v počtu až 4 400 kusů a v areálu bude vznikat lehký průmysl.

Ing. Kateřina Polínková

100-letá Božena Pajcharová z dolu Alexandr

Šňůru jubilejních oslav 100 let završila v úterý 25. června 2019 paní Božena Pajcharová (viz obr. č. 1). Narodila se 12. června 1919 v Ostravě, kde také žije. Pracovala v laboratoři Dolu Alexandr. Bydlí doma, je soběstačná, plná elánu a energie. Velkou oporou je její dcera Marta. Slavilo se v prostorách ostravského Oblastního spolku Českého červeného kříže. Pográtulovat přišli členové Klubu důchodců Dolu Zárubek, kterého je oslavenkyně členem. Předseda Koordinačního výboru důchodců OKD Vilém Uher ji předal dárkový balíček a kytici květů. K dotazu v čem vidí paní Pajcharová dlouhověkost řekla. „Můj život se ničím neliší od ostatních lidí. Chodila jsem do práce. Měla domácí stravu. Denně jsem vařila. A pohybu jsem měla také dost,“ řekla čiperná jubilantka.

**Obr. č. 1 – 100-letá paní Božena Pajcharová, dne 25. 6. 2019,
Foto Mgr. J. Pintér.**

Mgr. Josef Pintér

Plán besed pobočky Ostrava v II. pololetí roku 2019, kavárna Maryčka – DOV, důl Hlubina (viz obr. č. 1):

1. beseda: 03. 09. 2019 v 15:00 – Ukončení těžby černého uhlí v Německu, přednáší: Václav Smička.

2. beseda: 14. 10. 2019 v 14:30 – Exkurze a přednáška ve společnosti Ferrit ve Starém Městě u Frýdku-Místku. *Nutná registrace předem!*

3. beseda: 05. 11. 2019 v 15:00 – přednáška se připravuje.

4. beseda: 02. 12. 2019 v 15:00 – Klubová Barborka Oslavy sv. Barbory v Lanek Parku v Kompresorovně.

Obr. č. 1 – Plenární schůze ze dne 7. 5. 2019, v kinosále kavárny Maryčka, foto K. Polínková.

Plán besed pobočky Havířov II. pololetí roku 2019, Loutkový sál, KD Petr Bezruč (viz obr. č. 1):

1. beseda: 09. 09. 2019 v 16:30 – Výrobní program firmy Bebro-elektornika, přednáší: Jiří Kodýtek.

2. beseda: 10. 10. 2019 v 16:30 – Exkurze a přednáška ve společnosti Ferrit ve Starém Městě u Frýdku-Místku.

3. beseda 14. 11. 2019 v 14:30 – Program útlumu Dolu Lazy.

4. beseda: 09. 12. 2019 v 16:30 – Výroční členská schůze v KD Radost v Havířově.

Obr. č. 1 – Beseda v havířovské pobočce dne 15. 4. 2019 na téma včelařství, foto K. Polínková.

**Klub přátel hornického muzea, pobočka Havířov,
pořádá 14. října 2019
exkurzi a besedu v sídle firmy ve Starém Městě u Frýdku-Místku**

Výrobní program firmy Ferrit, s.r.o.(viz obr č. 1 a 2, foto z firmy)

**Ing. Pavel Mohelník
Generální ředitel společnosti Ferrit**

**FERRIT, s.r.o.
Na Zbytkách 41
739 01 Staré Město u Frýdku-Místku**

FERRIT, s.r.o. je soukromá firma s celosvětovou působností. Největší podíl produkce tvoří závěsný systém, výroba kompletního sortimentu důlních strojů, závěsné transportní systémy, pozemní kolejová doprava, stroje na pásovém a kolovém podvozku, optimalizace logistiky a důlního transportu.

Odjezd autobusu z Havířova (od KD PB) se plánuje v 14:30, příjezd zpět v cca ve 20 hodin. Autobusovou dopravu hradí firma FERRIT, s.r.o. Nutná registrace předem mailem nebo telefonicky u Ing. Milana Šlachty (email: milan.slachta@seznam.cz, mobil: 604 277243).

Plán besed pobočky Karviná II. pololetí roku 2019, pobočka regionální knihovny v Karviné Fryštátě (viz obr. č. 1):

1. beseda: 25. 09. 2019 v 15:30 – Hasičský záchranný sbor, Územní odbor Karviná, přednáší: plk. Ing. Ivo Pieter.

2. beseda: 30. 10. 2019 v 15:30 – Exkurze do Stanice HZS Karviná.

3. beseda: 27. 11. 2019 v 15:30 – SHIMANO: 17. let v průmyslové zóně na Novém Poli v Karviné.

4. beseda: 3. 12. 2019 v 15:00 – Klubová Barborka, oslavy sv. Barbory v Lanek Parku v Kompresorovně.

Obr. č. 1 – Klubové označní besed v Kavárně Maryčka u dolu Hlubina ze dne 7. 5. 2019, foto K. Polínková.

HORNICKÝ DEN

7. září 2019 od 13 do 18 hodin
OPDRY. MASARYKOVO NÁMĚSTÍ

PROGRAM

- hornická kapela
- kahancové tance ze Zlatých Hor
- oderská břidlohra
- štipání břidlice
- dílny – výroba šperků z břidlice
- výstava fotografií Krajiny břidlice
- výstava paleontologických nálezů
- stylový stánkový prodej

DÁREK PRO KAŽDÉHO!

horníků v Sokolově.

- 14. 09. 2019 Hornické Slavnosti v Zastávce a Zbýšově u Brna, akce se koná od 9 do 18 hodin (viz obr. č. 2).
- 14. 09. 2019 Hornické slavnosti OKD v Karviná-Fryštát.
- 14. 09. 2019 Den horníků ve Zbůchu.
- 14. 09. 2019 Hornický den v KD v Žacléři, pořádá důl Jan Šverma o.p.s.

POZVÁNKY NA AKCE KE DNI HORNÍKŮ

Vybrané akce ke dni HORNÍKŮ v roce 2019:

- 05. 09. 2019 Den horníků a energetiků v Oslavanech od 16 hodin v Zámecké restauraci.
- 07. 09. 2019 Hornický den v Odrách, od 13 do 18 hodin na Masarykově náměstí v Odrách (viz obr. č. 1).
- 07. 09. 2019 Den

[illegible]

Vážení kolegové,

dovoluji si Vás i Vaše blízké pozvat na „Den otevřených dveří DIAMO, s. p., o. z. ODRA“, který se uskuteční v sobotu 14. září 2019 od 10⁰⁰ do 16⁰⁰ hodin v areálu dolu Jeremenko v Ostravě-Vítkovicích, ulice Siroťčí 1145/7, souřadnice GPS 49°48'22.77''N, 18°16'13.39''E.

Program:

- Výstup na kladivovou těžní věž jámy Jeremenko č. 3. spojený s prohlídkou strojovny a výhledem z ochozu věže.
- Prohlídka unikátních čerpadel firmy KSB, čerpajících důlní vody z ostravské a petřvaldské dílčí pánve.
- Prohlídka strojovny s památkově chráněným funkčním elektrickým těžním strojem z roku 1924.
- Prohlídka centrálního dispečinku pro řízení čerpání důlních vod ve vodních jamách Jeremenko a Žofie a monitoring výstupu důlních plynů na povrch.
- Promítání dokumentárních filmů s hornickou tematikou a o činnosti DIAMO s. p.
- Prezentace historických fotografií z dolů OKR.
- Výstava pracovních nástrojů a hornických artefaktů z ostravských dolů, ze soukromých sbírek Jana Pastrňáka, Petra Kubinského a Kateřiny Polínkové.
- Premiéra vystavení autentického modelu ostravského dolu Petr Bezruč od Petra Kubinského.

Program byl připraven ve spolupráci se sběrateli a hornickými nadšenci: Petrem Kubinským, Rostislavem Šerudou, Kateřinou Polínkovou a Janem Pastrňákem.

Občerstvení zajištěno. Na zúčastněné děti čekají drobné dárky.

S hornickým pozdravem „Zdař Bůh“

*Ing. Petr Kříž, Ph.D.
ředitel o. z. ODRA*

Naši kolektivní členové významní pomocníci v naší práci

OSTRAVA!!!

Dolní oblast VÍTKOVICE

Sponzoři

Na vydávání se podíli

Nadace
LANDEK
OSTRAVA

